

TITO JE DOCELA SPOLZEL V "TABOR REAKCIJE"

Zdaj čisto odkrito priznavajo, da bi bila v Jugoslaviji ljudska revolta proti režimu, če bi ne bilo ameriške pomoči. — Tito je pripolzel do kraja v "tabor reakcije."

Koliko časa mu bo še uspevalo nositi svojo glavo na vratu, je odvisno od Zed. držav in Sovjetske zveze.

George Weller, poročevalec "Press-Chicago Daily News", pošilja iz Rima sledeče, nadvse značilno poročilo, ki je vredno, da ga s premislekom prebere sleherni Jugoslovian:

RIM. — Velikodušni Amerikanci so pravkar pokvarili neko revolucijo.

S pošiljkami živil Jugoslaviji — za zdaj v glavnem moke in graha — smo preprečili izbruh prvega resničnega socialnega upora v povojni Evropi. V Jugoslaviji je bila namreč popolnoma pripravljena revolucija proti komunističnemu režimu, samo orožja zanjo ni bilo na razpolago.

Ugodna tla za revolucijo

Narajočajoči glad in obupno stanje kmetov, ki so v precepu med vladnimi zadrugami in od vlade določ. žitnimi odmerki, ki jih morajo obvezno oddajati državi, vse to je pripravilo v deželah vzhodne Evrope tla za izbruh trpkih in nevarnih nemirov.

Ker je Jugoslavija bolj zapadnjaška država kakor njene komunistične sosedice, bi to gibanje gotovo zavzelo protikomunistično smer. Na vsak način pa bi bilo to gibanje naperjeno proti kolektivizaciji (zadrugarstvu), razen ako kominformski agenti v Jugoslaviji dobe trdno kontrolo nad armado.

Zgledi vlečejo

Ta revolucija, ki še ni bila rojena in ki je bila prepredena z ameriško pomočjo, bi utegnila služiti kot zgled za revolto v drugih deželah, ki so zamrznele v komunistični ekonomiji.

Z odložitvijo revolucije v Jugoslaviji, ki je bila odložena z AMERIŠKO POMOČJO, je Tito zelo ustregel svojim balkanskim sovražnikom — Albaniji, Romuniji in Madžarski, ker ondotni komunistični oblastniki tudi nečesto v svojih deželah revolucije lastnikov proti komunističnim birokratom.

Nazori Zedinjenih držav

Da Zed. države pomagajo Titu pri zatiranju ljudske protikomunistične revolucije, je vzrok njihova bojazen, da bi s porazom Titovega režima zavlada nad Jugoslavijo kak kominformski oblastnik, ki bi bil samo lutka in golo orodje Stalina.

Tako sporoča gori omenjeni

CLOUDY

Vremenski

prerok

pravi:

Oblačno in rahlo naletavanje snega danes. Malo spremembe v temperaturi.

Tri na dan

To je najnovejša hrvaška himna, ki smo jo prejeli iz Zagreba. Zmuštrana je po himni: Lepa naša domovina. Evo je:

Lijepa naša domovina, nemaš kruha, nemaš vina, sve ti uzme TATovina. Sve što narod treba, manjka, premda novac dava banka Export-Import, da se narodu pomaga.

Ali nema mu pomoči, niti pomoč neće doći... Sve to troši TATOizem, da se širi — komunizem.

Truman je pomilostil častnika - zamorca v Koreji

Poročnik se je uprl povelju, da bi s svojo četo napadel neko sovražnikovo postojanko.

WASHINGTON. — Predsednik Truman je pomilostil Leona A. Gilberta, ameriškega poročnika afriškega porekla (črnca). Gilbert je bil obsojen na smrt, ker se je uprl povelju svojih predstojnikov, zdaj pa je pomilosten na dvajsetletno ječo ob trdem delu.

Poročnik Gilbert, ki je bil tudi nečastno odslovljen iz armade, se ni zmenil za povelje, da bi s svojo četo napadel neko sovražnikovo postojanko. Izgovarjal se je, da bi izvršitev tega ukaza "gotovo pomenila mojo in mojih dvanajstih vojakov smrt."

Bruhanje vulkana Etna na Siciliji; lava ogroža vasi

Tok razbeljene lave, ki se vali po pobočjih ognjenika, je širok 650 čevljev.

CATANIA, Sicilija. — Iz žrela ognjenika Etna se je pričela valiti 650 čevljev široka reka razbeljene lave, ki ogroža katkega pol ducata vasi, čepečih ob vzhodni 10,741 čevljev visokega ognjenika.

Iz vulkana je pričelo bruhati 25. novembra ponoči. Ognjenikovo bruhanje so spremljali potresni stresljaji, ki so povzročali paniko med prebivalstvom.

Oblasti so preračunale, da bo žareči tok lave dosegel vas Fornazzo približno polnoči. Prebivalci vasi, ki jih je podgrduj ti so, so naglo spravili skupaj najpotrebnejše ter čakajo pripravljene, da zbeže, če bi se lava res privalila v vas. O kakih človeških žrtvah doslej še ni poročil.

Novi grobovi

Diane Severino

Po dolgi bolezni je umrla na svojem domu, 801 E. 154. St. Diane Severino, stara 12 let. Pogreb bo imel v oskrbi J. Zele in Sinovi pogrebni zavod na E. 152. St. Podrobnosti jutri.

Mirovni kongres slavi Stalina in rdečo Kitajsko

Mirovni kongres je zaključil svoja zborovanja. — Velike slovesnosti na glavnem trgu v Varšavi.

VARŠAVA. — Mirovni kongres, ki zboruje v tem mestu, je predlagal mirovno sejo Velike petorice, v kateri naj bi bila vključena komunistična Kitajska, dalje je kritiziral zunanjo politiko Zdr. držav in dal je lekcijske Zdr. narodom.

To je bila zadnja seja tega kongresa pred razhodom. Delegetje so slišali stotine govorov, po zaključku pa so prisostvovali paradam in povorkam v Varšavi in bengaličnemu ognju zvečer.

Glavni trg je bil v rdečih zastavah s kladivom in srpom, in zborovalci so glasno vzklikali in pozdravljali, kadar koli je bilo imevano Stalinovo ime.

gra narave: ali je kokoš, ali petelin?

PETERBOROUGH, Ont. — William White ne ve, ali je ena izmed njegovih belih putk kokoš ali petelin. Rep ima namreč kakor petelin, poje kakor petelin in ima na eni nogi tudi petelinjo ostrigo. Pri vsem tem pa znese jajce na dan.

KOMUNIKE VRHOVNEGA POVELJNIKA

Vprašanja kitajske intervencije so prešla iz območja armadnega poveljstva v območje koncilov Zdr. narodov ter vlad sveta.

TOKIO. — Gen. MacArthur je poslal Zdr. narodom poročilo o kitajskem sodelovanju v komunistični ofenzivi, v katerem je med drugim rečeno:

"Sovražnikova reakcija se je razvila v napadalne operacije v zadnjih štirih dneh, iz česar je razvidno, da je v akciji velik del kitajskih kontinentalnih sil, povezanih v divizijskih organizacijah, ki štejejo okoli 200,000 mož."

"Dalje je razvidno, da so izvršene priprave za močno ojačenje teh čet, katera ojačenja se koncentrirajo v varnem in privilegiranim zavetju severno od internacionalne meje, od koder se neprestano pomikajo naprej."

"Posledica tega je, da smo soočeni ali konfrontirani s popolnoma novo vojsko."

"Vse to je razblinilo upanje, ki smo ga gojili, češ da je kitajska intervencija samo za zunanji videz, radi česar bo vojna v Koreji kmalu končana."

"Položaj, ki je zdaj nastal, vsebuje vprašanja, ki so izven območja avtoritete vojaškega poveljstva Zdr. narodov — vprašanja, ki morajo biti rešena na koncilih Zdr. narodov in v kancelarijah sveta."

"DOUGLAS MAC ARTHUR, general armade." (Podpis).

NAJNOVEJŠE VESTI

LAKE SUCCESS. — Zed. države so obtožile včeraj po Sovjetski zvezi podpirane in hujskane kitajske komuniste "javne in notorične agresije" v Koreji.

WASHINGTON. — Predsednik Truman je poklical včeraj popoldne v Belo hišo k posvetovanju vse svoje najvišje vojaške in diplomatske svetovalce, ki so razpravljali o nevarnosti agresije kitajskih komunistov v Koreji.

WASHINGTON. — Mnogo senatorjev priporoča in zahteva, da se da generalu MacArthurju polnomočje za rabo atomske bombe napram kitajskim komunistom v Koreji. Pričakuje se, da bo predsednik Truman zahteval od kongresa nadaljni bilijon dolarjev za proizvodnjo atomskega orožja.

TOKIO. — Kitajski komunisti v Severni Koreji so skozi strto vzhodno krilo prodrli 13 milj globoko za ameriške črte. Kitajski ujetniki pravijo, da je namen komunistov, uničiti 50,000 ameriških vojakov, ki branijo ta del fronte.

KOMUNISTI ODPRLI VRZELI V FRONTI ZDR. NARODOV

Vsej fronti zaveznikov grozi velika nevarnost. — Bosonogi Kitajci prebredli ledenomrzlo reko. Turški vojaki se borjo ko levi — Komunisti bi-jejo samo s številčno silo svojega moštva, ki je neizčrpna in — poceni.

TOKIO. — Ogromne mase kitajskih komunističnih čet, so prebile obrambne črte južnih Korejcev do globine dvajsetih milj, in zdaj ogrožajo celotno črto Zdr. narodov. Poročila iz gl. stana osme ameriške armade naznanjajo, da grozi zaveznikskemu vojaštvu resna nevarnost.

Napadi se vrše noč in dan

Najmanj 123,000 komunističnih borcev napada noč in dan ameriške in ostale zavezniške čete. Včeraj jutraj so vrgli kitajski komunisti masivno pehotno silo proti nezavarovane boku osme armade in prisilili zaveznike k umiku.

Čete južnokorejskega 2. armadnega zbora na desnem krilu so bile obkoljene, v središču fronte pa je bil obkrojen ameriški bataljon. Obe strani hita s pošiljanjem ojačenj na fronto.

Vrzel v črti južnih Korejcev

V bližini levega boka so komunisti naredili vrzel v južnokorejsko črto ter zavzeli kraj Yongsan. Vse izgleda, da so kitajski komunisti spravili na fronto sveže čete iz Mandžurije. Tri južnokorejske divizije, ki tvorijo važno desno krilo osme ameriške armade, so se pod silo udarcev sesule.

Ameriške, angleške in turške rezerve so naglo odhitele na ogrožene fronte, da pomagajo zastaviti komunistični naval, ki se je pričel v soboto ponoči, nato ko se je dan poprej pričela zavezniška ofenziva.

Samo proti dvema ameriški- ma divizijama je nastopilo 68 tisoč komunistov. Amerikanci so se umaknili pred njimi štiri milje ali več. Situacija je smatrana za kritično.

Bosonogi preko ledenomrzle reke

Kitajski komunisti, ki so v strupenem mrazu bosili brečli preko čongčong reke, so bili v nedeljo ponoči ustavljeni, toda s naslednjega dne zopet obnovili svoje napade.

Na obeh straneh so velike izgube. Med komunističnimi izgubami je vključenih najmanj 2,300 mrtvecev. Poročila ne omenjajo števila zaveznških izgub, pripominjajo pa, da niso majhne.

Junaštvo turškega vojaštva

Zaveznški častniki strmijo nad brezprimernim junaštvom turških čet, ki se bore s preziranjem smrti.

Z vsakim dnem je manj upanja, da bi bila korejska vojna končana o božiču, katero upanje

je pred dnevi izrazil gen. MacArthur. Poveljujoči zaveznški častniki so prepričani, da pridejo še nadaljni komunistični napadi in da bodo potrebni nadaljnji umiki.

Komunisti se zanašajo samo na svojo številčno moč, da si izbijejo pot skozi zavezniške črte. Nimajo nikake podpore od strani letalstva in ne od težke artilerije. Zavezniške protinapade odbijajo samo s puškami in brzostrelkami in nekaterimi možnarji. Seveda imajo pa komunisti neizčrpno številčno moč kitajskih mas, katerih življenja so poceni.

Izgube U. S. vojaštva znašajo 29,296; 5000 od teh je mrtvih

Največje izgube ima zaznamovati armada. — Poročila krijejo izgube do preteklega petka.

WASHINGTON. — Oficijsko poročilo o ameriških izgubah naznanja, da znašajo slednje — 29,296; v tem številu je vstetih 4993 mrtvih. Te številke krijejo izgube do preteklega petka. V bitkah ubitih je bilo 4461 vojakov; 528 jih je umrlo za ranami, štirje, o katerih je bilo poročano, da so ubiti, so bili le pogrešani v akciji.

Največ izgub ima armada, in sicer 25,677, med temi 4150 mrtvih, 17,325 ranjenih in 3608 pogrešanih.

Zatvori kominformovcev v Jugoslaviji

V drugi polovici oktobra je bil v zvezi z odkritjem kominformske zarote v Zagrebu, aretiran v Beogradu in Brakovi Ulici 16. generalni major Djordje Mirašević. Skupno z njim so bili aretirani še trije, katerih imena niso znana, ki so bili tisto noč pri generalu.

V Črni gori so bili v septembru aretirani in zaprti polkovnik Salih Radonjičič, direktor "Tanjuga", Vugdželič, šef kontrolne komisije za Črno goro I. Vojvodici in kapetan tajne policije Radomir Džudović. Istočasno je bilo pobranih in poslanih v zapor tudi nekaj stotin milijonov. Pobiti pa so bili v septembru v Črni gori sledeči kominformovci: Petar Martinović, Djole Jašević in Radonja Džukić. Ti so svoje dni veljali za komunistične prvake.

LOVSKI BLAGOR: STARA LOVCA VZOR SVOJIH MLAJŠIH LOVSKIH TOVARIŠEV

APPLETON, Wis. — Andrew Striegel, 71 let stari lovec, je uspešno zvrnila na zemljo, je njena glatretil in nedeljo ogromnega, 550 funtov težkega medveda, ki je poginil komaj nekaj čevljev pred njim.

Striegel je povedal, da je prva krogla zadela medveda v nogu, kar je mrcino le razjarilo, da je planila naravnost proti njemu. Nadaljne tri kroglice, izstreljene iz razdalje 50, 15 in 5 jardov, so zadele medveda v pr-

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Zanimivo predavanje — V četrtek zvečer ob 8:30 bo v Collinwood Branch Library, — 856 E. 152 St. zanimivo predavanje in ocena knjige "He, the Father," ki jo je spisal Frank Mlakar, ki je nekoč živel v collinwoodski naselbini. Oceno bo podala Miss Marjorie Ramisch, ki je čitalničarka v Broadway čitalnici. Vstopnina je prosta.

Društvo Kras št. 8 SDZ — Članstvu se naznanja, da bo glavna letna seja 3. petek v mesecu (15. decembra) ob 7:30 zvečer v navadnih prostorih in NE 3. nedeljo, kot je bilo prvotno poročano. Članstvo je prošeno, da vpošteva to naznanilo.

Od fare Marije Vnebovzete — Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete bo imelo v nedeljo ob osmih skupno sv. obhajilo. Popoldne ob 2 bo ura molitve, nato pa seja in malo domače zabave. Članice so prošene, da se vse udeležijo te seje, ki bo zadnja v tem letu.

Pobiranje asesmenta — Ker zaradi slabega vremena mnogim ni bilo mogoče poravnati asesmenta, zato bo tajnica dr. sv. Marije Magdalene št. 162 pobirala asesment v četrtek, 30. nov. v šoli sv. Vida, soba št. 2 in sicer od 6 do 7 zvečer.

Iz bolnišnice — John Požar, 10510 Way Ave., se je vrnil iz bolnišnice in ga prijatelji lahko zdaj obiščejo na gornjem naslovu. Tem potom se zahvaljuje vsem za obiske v bolnišnici.

Prememba seje — Mr. John Sušnik, gl. predsednik SDZ sporoča, da nocoj ne bo seje gl. odbora, kot je bilo včeraj poročano. Seja celokupnega gl. odbora bo v sredo 6. dec. ob 7:30 zvečer v gl. uradu SDZ, seveda, če vreme ne bo zopet nagajalo.

V Florido — Snoči sta se odpeljala za nekaj dni v Florido Mr. in Mrs. Frank M. Jakšič. Tam se bodo sestali s stricem Mr. Antonom Grdina, z Mr. Matt J. Grdina in sinom Frankom. Sončili se bodo nekaj časa v Miami Beach.

Pozdravi z zapada — Dr. Joža Basaj pozdravlja iz San Francisco, Cal., kjer je za nekaj časa gost pri svaku Rev. Vital Vodušku. Nekaj sonca nam pošljite, Joža!

Praznovanje na Jutrovem — Na 3. novembra sta praznovala 30-letnico srečnega zakonskega življenja Mr. in Mrs. John in Rozi Vatovec iz 10801 Prince Ave. Na 8. nov. sta praznovala tudi 30-letnico zakonskega življenja Mr. in Mrs. Joseph in Antonia Rohl iz 10406 Reno Ave. Na 11. nov. sta praznovala srebrno poroko Mr. in Mrs. Rudy in Mary Rozance iz 10314 Sandusky Ave., in na 15. nov. sta praznovala 30-letnico zakonskega življenja Mr. in Mrs. Gašper in Rose Segulin iz 10709 Prince Ave. Vsi so obhajali to slavje v krogu svojih družin. Naše čestitke in še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

Na obisku — Mrs. Mary Telban iz Forest City, Pa., je na obisku pri svojih hčerah Mrs. Veri Saver, 679 E. 96 St. in Mrs. Mary Kovacic, soprogi councilmana Kovacica, 7308 Hecker Ave.

AMERIŠKA DOMOVINA
 AMERICAN HOME
 4117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays
 General Manager and English Editor: Mary Debevec
 Editor in Chief: Anton Sabec; Mg. Editor: Frank A. Turek;
 Associate Editor: Vinko Lipovec

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.
 Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6.00, za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$8.50 per year; \$5.00 for 6 months; \$3.00 for 3 months.
 Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

NOVEMBER 1950
SUN MON TUE WED THU FRI SAT
1 2 3 4
5 6 7 8 9 10 11
12 13 14 15 16 17 18
19 20 21 22 23 24 25
26 27 28 29 30

Entered as second class matter January 6th 1908. at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

88 No. 233 Wed., Nov. 29, 1950

Tito se klanja na desno in levo

Leta 1945 je hotela Amerika pomagati Jugoslaviji z denarnimi posojili kakor tudi z vso ostalo pomočjo, da bi obvarovala deželo pred popolno komunicacijo. Ošabni Tito in njegovi trabanti, ki so bili tedaj medeni tednov s svojo "slovansko materjo" in "osvoboditeljico" Sovjetsko zvezo, so ponudeno pomoč oholo odklonili ter jo z žalitvami vred vrgli Ameriki nazaj pred prag. Čudna ironija usode pa je hotela, da hočemo zdaj prav tako pomagati Jugoslaviji, po ne zato, da jo obvarujemo pred komunizmom, pač pa zato, da obvarujemo jugoslovanske komunistične tirane pred ljudsko jezo, ki grozi izbruhniti v krvavi revoluciji proti nasilnemu režimu! . . .

Nevarnosti revolucije zdaj nihče več ne prikriva, tudi sam jugoslovanski režim ne. Poročila državnega departmanta odkrito priznavajo, da bo dana ameriška pomoč Jugoslaviji v prvi vrsti zato, da se obvaruje sedanji režim pred krvavo revolto tlačnega in brezpravnega ljudstva. Pomoči mora biti v prvi vrsti deležna jugoslovanska armada, da se — gladna in prežaboma — ne spunta in da bo kos tako zunanji agresiji kakor domači vstaji. Z vidika anglosaksonske Amerike je njeno stališče razumljivo: ona se boji nevarne krvave revolte v Jugoslaviji, ko preže od vseh strani ko stekle psice nanjo po Sovjetiji ščuvane in podpihovane kominformatske države, ker Amerika ima ob Jadranskem morju vsekaror raje Tita kakor pa armado sovjetskih Mongolov. Prav tako naši ljudje, ki bi prišli z dežja pod kap. Gizdalini Tito pa se med tem klanja na desno in levo, joka nad "sušo," ki je baje edina kriva tega tudi zanj obupnega stanja, in sklepa pakte z grškimi "monarhofašisti" in zapadnimi kapitalističnimi "imperialisti." Sploh je pripravljen skleniti pakt s samim Belcebuhom, če bi videl v takem paktu možnost podaljšanja svojega režima in svojega — življenja! V vsej tej tudi bebcem prozorni igri pa se ta komunistično-kapitalistični bastard neprestano dere, da je vse, kar bo dobil od Zapada, dano brez vsakih pogojev! . . . Kakor da so zapadni diplomatje največji bebcni na svetu in kakor da bi svet ne videl, da so vprav vsa zadnja Titova dejanja, njegovi govori, njegovi sporazumi z Grčijo in njegova podvrženost Zapadu vprav ti pogoji, da se ga potegne za lase iz močvare, ki jih hoče utajiti in o katerih pravi, da jih ni.

V očigled tega obupnega stanja in v očigled grozeče krvave ljudske revolucije, o katere možnosti govori sama ameriška vlada in vse ameriško časopisje, v očigled dejstva, da morata ameriška vlada in jugoslovanski komunistični režim podkupiti jugoslovansko armado, da se ne spunta in jo dobro hraniti, magari če vse ostalo hudič vzame, torej v očigled vseh teh otipljivih dejstev, pa tukajšnji komunistični in sopotniški pisni našemu ljudstvu že pet let pripovedujejo, kako uspešno se "gradi socializem" v Jugoslaviji, kako izvrstno uspeva njen petletni "plan," kako koristno je izsekavanje gozdov, da jih goščica ne zaduši, kako hvalevredno je delo "udarniške" živine in kako se kosajo naši ljudje pri "prostovoljnem" delu! . . . Med vsemi temi pa je naj srečnejši kmet, ki postaja dninar na svoji zemlji, brezpraven garač v kolhozu, kjer mu komandira in ga šikanira poljubni partijski fakini!

V Kitajski mrgoli "banditov"

Včasih so tvorili banditje zelo majhne skupine, ampak časi se spreminjajo in danes ni več tako, posebno ne v Kitajski.

V Kitajski je na tisoče in tisoče banditov. To se pravi, banditje so vsi tisti, ki se ne strinjajo s kitajskimi komunisti. Komunistični radio iz Čungkinga naznanja, da ti "banditje" sabotirajo komunistične obrambne naprave in da pobijajo komunistične uradnike. Samo v poldrugem mesecu — pravi komunistični radio — je bilo likvidiranih 400.000 teh "banditov."

To je tudi za Kitajsko zelo visoko število "banditov," — tako visoko, da se zdi, da ima kitajsko ljudstvo in ostali svet popolnoma drugačno definicijo pojma "bandit," kakor pa kitajski komunisti . . .

Za kaj moramo biti še hvaležni

Neki sovjetski časopis je obdolžil Henryja Wallacea "izdaje ljudstva" ter da se je vnel za stvar "vojnih hujskačev," ker podpira ameriško akcijo v Koreji.

K temu komentira clevelandski "Press:" Henry in stric Jože naj se o tem kar sama pogovorita. Henryjeva sprememba srca je prišla tako pozno, da je danes popolnoma vseeno, kaj si misli.

Ampak je pa ena stvar, za katero morajo biti vsi Amerikanci hvaležni.

Če bi bil Henry Wallace v Beli hiši teh pet let, kolikor časa mu je vzelo, da je spoznal nevarnost sovjetskega komunizma, bi bilo danes mnogo izmed nas, vključno Henry

Wallace, v sibirskih solinah ali solnih rudnikih, stric Jože pa bi po vsej priliki mešal svojo vodko z vodo iz reke Potomac . . .

Vsi za enega, eden za vse

P. Bernard Ambrožič

V INFORMACIJE

Novi Amerikanci imajo kmalu po prihodu v Ameriko dobiti iz Washingtona "legitimacije" s sliko. Uradno se imenujejo te legitimacije "Alien Registration Cards." Z njimi si lahko pomagajo povsod, dokler ne dobe državljanstva in papirjev, ki državljanstvo izkazujejo. Če bi šlo vse v redu, bi morali dobiti novi svoje legitimacije najkasneje dva meseca po prihodu sem. Zgodijo se pa v vsakovrstna zavlačevanja, pomote, celo nerodnosti. Zato je naročeno:

- 1. Svoje ime, ki ga napišete natančno tako kot je stalo na vaših vselitvenih papirjih.
- 2. Dan prihoda in ime ladje.
- 3. Ime pristanišča.
- 4. Sedanji naslov, pa seveda do pičice točno.

ZA SPONSORJE PROSIJO
 SAJOVIC Janez, 28 let, iz Motnika pri Kamniku, samski. Poklic: usnar. Sprejme tudi drugačno zaposlitev. Živi v Lienzu, Tirolsko.

POTOCNIK Valentin, 42, doma iz Bevk pri Vrhniki. Pripravljen sprejeti delo v tovarni. Žena Marija iz starega trga pri Logatcu. Imata dve hčerki 1 leto in 3 leta. Živijo na Nemškem.

PREJEMKI LIGE OD JUNIJA DO KONCA SEPTEMBRA

Za navedeno trimesečje prejemkov še nismo objavili. Ni prišlo na vrsto. Naj sledi tu podrobno poročilo za julij, avgust in september:

Podružnica v Chicagi \$400.00.
 — Podružnica New York \$300.00.

— Davek novih poslan Osrednji Pisarni \$235.75. — Posojilo vrnjeno \$45.00. — Anica Dolenc, Kanada \$17.40. — Ludvik Gornik, Waukegan, \$2.00. — Peter Qualiza, Indianapolis \$10.00. — Martin Golobič, So. Chicago, \$5.00. — Mina Zabret, N. Y. \$2. — Podružnica New York 250. — Davek novih poslan O. P. \$202.50. — Posojilo vrnjeno \$75.50. — Podružnica N. Y. \$300. — Davek novih poslan O. P. \$186. — Mrs. T. Archul, N. Y. \$5.00. — Družina Šusteršič, N. Y. \$5.00. — Johana Bruner \$3. — Rev. John Schiffrer \$5.00. — Družina Nagode \$1.00. — Mr. Battenby, Canada, \$5.00. — Mary Dolmović, Chicago, \$1.00. — Frank Bitenc, Cleveland, \$2.00. — Posojilo vrnjeno \$30.00. — Poročilo o dohodkih za oktober, november in december objavimo po novem letu. Priporočamo se vsem prijateljem Lige v blagohotno naklonjenost.

IZ PISMA IZ NEMČIJE
 "Prosil sem za sponzorja, prosim za pomoč, pa niste nič napravili. Tukajšnji Srbi so dobili vsi do enega sponzorje, samo invalidi ne. Do lanskega Božiča so dobili 1 tisoč 200 sponzorjev, a Slovenci nič. In koliko so dobili za lanski Božič denarja, toliko Vi ne morete prikormadirati za 60 let. Dobivajo iz Amerike in Avstralije, a mi smo dobili leta 1948 20 nemških mark. Litiši so dobili vsak po 200 dolarjev, Poljaki dobijo vsak mesec svojo pomoč, če je lepo ali grdo vreme, prav tako Judje. Pošiljajo jim medicine in vse potrebno. Njihovi župniki pridejo mrtve vsakih 14 dni in ostanejo po dva dni v bolnišnici pri svojih. Kaj pa mi? Ali naši rojaki nič ne vedo za nas, da bi se pobrgali potom svoje organizacije?"

Jože Madronič.

MALO KOMENTARJA

Res ni nujno, da bi se ob bra-

Miklavž prihaja
 Opereta v 3 dejanjih
V nedeljo 3. dec.
 ob 3 pop.
 SLOV. NAR. DOM
 NA ST. CLAIR AVE.
 Prireja Liga katoliških slovenskih Amerikancev v Clevelandu.
 Pokrovitelj prireditelj škof dr. Gregorij Rožman.

Miklavž je že v Floridi

Gospod Anton Grdina nam sporoča, da je ravnokar srečal Miklavža v topli Floridi. (Gospod Grdina je gotovo vedel, kak sneg bomo imeli v Clevelandu in jo je že pred dobrim tednom popihal v gorke kraje.) Takole piše: "Srečal sem ga (Miklavža) tu v Floridi. Kupuje pomaranče in jabolka in druge reči, da jih bo imel za pridne otroke po širnem svetu. Tu so ravno dozorele pomaranče. Rekel sem mu, naj na moj račun nabere košaro lepih pomaranč in jih vzame s seboj v Cleveland za takmajšnje pridno slovensko deco. On že ve, komu bo dal. Vseeno sem mu pa namignil, naj da samo tistim, ki znajo lepo moliti in so res pridni. — Če mene ne bo zraven pri veliki slovesnosti in lepi igri v nedeljo popoldne v SND na St. Clairju, pa želim, da se imate kar najlepše in da bo ljudi toliko, da bo do zadnjega kotička vse zasedeno. — Vse lepo pozdravljam! — Anton Grdina."

Hudič na St. Clairju

Drugo dejanje trodejske Grziničeve operete MIKLAŽ PRIHAJA je prizor iz pekla. Prične se s sejo peklenščkov, ki jih predseduje Lucifer. Glavna vsebina seje so poročila, ki jih prinašajo peklenščki iz raznih krajev. Te dni jih pošilja Lucifer v Titovino in tudi v Cleve-

land. Eden ima posebno naročilo, da si dobro ogleda St. Clairsko okolico in njene prebivalce: otroke in odrasle, fante in dekleta. Te dni stikajo po salohnih in privatnih hišah, ogledujejo si to in ogledujejo ono, prisluškujejo pri tem in poslušajo pri onem. Pridno si beležijo vse, ker bo Lucifer zahteval točno in podrobno poročilo. Hudoba je hudoba. Povsem se mu skoraj ne more izmuzniti, saj ga navadno pravčasno nití ne prepoznaš. Pretvarja se, kakor se samo on zna. Je hinavski in se laže, da se kar kadi. Vse opozarjamo, da se teh odposlancev pekla kar moč varujejo, da ne padejo v njih mreže. Prihodno nedeljo, pri seji operete "Miklavž prihaja" v začetku drugega dejanja bo vse odkrito kot na sodni dan . . .

Miklavž obdaruje otroke in odrasle

Sporočamo, da je navada, da Miklavž obdaruje male in velike, mlade in odrasle. Pakete je treba izročiti v petek in soboto v Slovenski pisarni. Miklavž zahteva za svoj trud (za nekako poštnino) 50 centov za vsak paket.

Zadnja glavna vaja

Danes večer glavna in zadnja vaja na odru SND. Otroci naj bodo na odru ob 6:15. Peklenški zbor in štirje nebeščani ob 7.

nju vsakega podobnega pisma, kot je gornje, človeku raztopilo srce od golega usmiljenja. Davno se je že dalo ugotoviti, da takile glasovi poedincev niso zmerom zanesljivi. Le preradi ljudje mislijo samo nase, ko takka pisma pišejo, pretiravajo pa na vse strani.

Dejstvo pa ostane, da smo Slovenci daleč za drugimi narodnostmi, kar se tiče organizirane pomoči beguncem. Tudi novi, ki prihajajo čez morje, prehitro pozabijo na one, ki so ostali še tam. Le prehitro se našli ljudje omejijo samo nase in na svoj osebni blagor. Dasiravno so med našimi sijajne izjeme, vendar to velja o večini med nami. Sam Bog ve, kako bi se kaj Jože Madronič zavzemal za druge begunce, če bi prišel sem in lepo zaslužil! Verjetno bi dejal: Meni drugi nič, jaz drugim nič! In tako gre naša nelepa lastnost iz leta v leto globlje navzdol.

Ko že zapisano, na poedina pisma ni mnogo dati. Imeti bi morali tam na licu mesta nekak aparat, odbor ali pisarno, to se pravi, zanesljive ljudi, ki bi poročali objektivno in bi se po njih delila podpora, kolikor bi je bilo. Toda tak aparat tudi stane. Brez nič ni nič. Druge narodnosti to zmorejo. Mi?

K vprašanju kulturne revije

Vsako prizadevanje Slovencev za gojitev kulture je treba pozdraviti. Posebno pa je treba pozdraviti še željo mladega rodu, ki se hoče kulturno udeleževati tudi v tujini in tako gojiti slovensko kulturo tudi v novi domovini. To prizadevanje za slovensko kulturo je že ustvarilo celo vrsto časopisov, ki zagovarjajo svobodo duha in odločno nastopajo proti totalitarnemu komunizmu in fašizmu, vendar pa se zdi, da še nimamo revije, ki bi ne bila politično informativna, ampak bi združevala slovenske kulturne delavce v prizadevanju za dvig beletristike in znanosti.

Vprašanje se sedaj pojavlja, kakšno obliko naj dobi ta nova revija, ki je gotovo potrebna. Ker Slovenci v Argentini poleg svojega verskega glasila, ki je doseglo visok nivo, že imajo tudi revijo "Slovenska beseda" in izdajajo obširni "Koledar," se mi zdi, da bo zelo težko doseči, da bi Slovenci v Argentini, ki poleg tega snujejo tudi revijo "Kultura", začeli sodelovati in naročati revijo, ki bi izhajala v Clevelandu. Tudi bi ta revija za naročnike v Argentini zaradi njim neugodnega denarnega kurza predstavljala zelo velik izdatek. Ista vprašanja se pojavljajo pri Slovincih na Tržaškem, Goriškem in na Koroškem, tako da bi praktično novo kulturno glasilo zajelo le Slovence v Zed. državah, Kanadi in Avstraliji, drugod pa le redke posameznike.

Zaradi teh dejstev predlagam "Krogu", da dejanski položaj Slovencev malo premisli. Nočem sicer sugerirati svojih nazorov nikomur, moje pismo naj bo samo eden izmed predlogov, ki bodo prišli kot odmev na poslano "Kroga." Dovoilite, da vam v naslednjih vrsticah ta svoj predlog opišem.

Če hočemo ustanovljati novo revijo, se mi zdi, da bi bilo najbolje ustanoviti jo kot prilogo Ameriške Domovine, v slogu kot imajo različni ameriški dnevniki svoje tedenske magazine. Seveda bi se ta magazin "Ameriška Domovina" precej ločil od ostalih po obsegu in po kulturnem nivoju, ker moramo mi na mestu kvantitete postavljati kulturno kvaliteto, nam torej ne bo šlo za obseg, ampak za duha in za nivo. Tudi bi ta priloga ne mogla izhajati tedensko, ampak le mesečno. Vsebinsko si zamišljam tako, da bi v tej prilogi stari in novi naseljenec našel nekaj zase, poseben poudarek naj bi ta priloga imela tudi v tem, da bi skušala nekaj imeti tudi za,

Kjer imamo tak aparat, je polno pritožb, da ne dela prav, pa da preveč stane, ko bi se lahko denar dal naravnost beguncem. Kjer ga nimamo, nam kažejo na zgled drugih narodnosti, kot gornje pismo.

Zakaj med drugimi narodnostmi ni toliko pritožb in kritike? Zakaj je med njimi toliko več smisla za pomoč skupnosti in poedincem, da si lahko ustvarijo plačan aparat, pa jim še ostane dosti za razdeljevanje med potrebne? Kdo bi znal in hotel na to odgovoriti? Liga si ne upa.

DIJAKOM, KI ŽELE DOBITI STIPENDIJE

Tisti dijaki in dijakinje, ki se zanašajo, da bodo potom NCWC dobili štipendije (scholarships), naj vzamejo na znanje: Pri NCWC so naročili, naj se vsak tak obrne naravnost na škofij-skega "Resettlement Direktorja" v tisti škofiji, v kateri biva po prihodu v Ameriko. Ta pot je sedaj v veljavi, pravijo.

Mi pri Ligi ali Slovenian Desku lahko samo toliko pomagamo, da prosilcu ali prosilki pošljemo naslov dotičnega direktorja, ako kdo sam ne ve zanj. Torej smo samo v tej točki "kompetentni," kaj več pa ne moremo napraviti. Žal!

To so moje misli. Zdi se mi, da predstavljajo potrebo po nečem, kar bi Slovenci v Ameriki že dolgo morali imeti, povsem naravno pa se mi zdi, da ne moremo računati, da bodo Slovenci na Tržaškem, Goriškem, Koroškem in v Argentini v večjem številu sodelovali, ker že imajo ali ustanavljajo revijo. Ostani-mo zato pri potrebah, ki jih imajo Slovenci v Zedinjenih državah, Kanadi, Avstraliji in morda še Angliji. Ako bomo tem Slovincem, ki so našli novi dom v angleško govorečem svetu, in njihovim otrokom, ki doraščajo v tem svetu, dali potrebno revijo, bomo napravili veliko kulturno delo. — Kč.

Slovenska Koroška

Apel koroških Slovencev na predsednika Narodnega sveta

Predstavniki Narodnega sveta koroških Slovencev so bili 28. okt. t. l. sprejeti pri predsedniku avstrijske republike dr. Karlu Rennerju. Za razgovor s samim predsednikom so prosili Slovenci zato, ker v Avstriji ne mara biti nihče pristojen za slovensko manjšinsko vprašanje, dasi Slovenci vedno in vedno zahtevajo, da se ta zadeva pravno jasno odloči. Iz naslednjega opisa današnjega stanja, ki je za avstrijsko republiko skrajno sramotno, je razvidno, kako brezpravni so naši ljudje v Avstriji.

Narodni svet koroških Slovencev je že 18. dec. 1949 prosil zvezno vlado na Dunaju, da bi bil ustanovljen osrednji referat za narodnostna vprašanja. Narodni svet je v svoji vlogi med drugim navajal tudi dejstvo, da noben urad v konkretnih (določeni) primerih, ki so v zvezi s slovenskim manjšinskim vprašanjem, neče biti pristojen in da veliko važnih vlog ali sploh ni rešenih ali pa so rešene v škodo Slovencev. V svojem pismu na dunajsko zvezno vlado navaja Narodni svet, da so v prvi vrsti vprašanja državljanstva, vprašanja socialne oskrbe slovenskih žrtev nacizma, vprašanja gospodarskih podpor, dalje upravna in sploh pravna vprašanja povod, da Narodni svet prosi zvezno vlado za ustanovitev osrednjega referata pri zvezni vladi in odgovarjajočih podreferatov pri koroški deželni vladi. Naloga osrednjega referata odnosno podreferatov naj bi bila, zastopati koristi Slovencev.

Dne 15. februarja t. l. je dobil Narodni svet na svojo prošnjo po koroškem deželnem glavarju odgovor zvezne vlade. — Zvezna vlada v svojem odgovoru izjavlja, da ni nobenih pomislekov za ustanovitev takšnega referata pri deželni vladi. Po zvezni ustavi je namreč prepuščeno deželnemu glavarju, kako si naj uredi urade svoje vlade. Kar se pa tiče zvezne vlade na Dunaju, pa stoji v odgovoru, da so v njej za narodnostna vprašanja pristojna posamezna ministrstva, — predvsem vladino predsedstvo in ministrstvo za zunanje zadeve. Sedaj pa pride na vrsto, kar je k odgovoru zvezne vlade pripisal koroški deželni glavar. V isti sapi, v samem odgovoru zvezne vlade Narodnemu svetu je namreč go-spod glavar to vlado dezavuiral, to je postavil na laž, ko je k njenemu odgovoru pripisal naslednji značilni odstavek: "Pri-pominjam, da so manjšinska vprašanja v polni meri zadeva zvezne vlade."

Po vsem tem je bilo jasno, da Narodnemu svetu ni preostalo drugega, kakor da se obrne na najvišjega funkcionarja v državi na predsednika republike. Iz odgovora zvezne vlade je jasno razvidno, da zvezna vlada dodeljuje tozadevno pristojnost deželni vladi, ta pa pristojnost odklanja.

Zastopniki Narodnega sveta so 28. okt. t. l. razložili predsedniku republike državnoopravni položaj slovenske manjšine v dr-

IVAN MATIČIČ:

Dom v samoti

Da, res, Tilen je le dobil Tino. Strmškimi fantom se je moral še precej pošteno odkupiti, a je le šlo. Zdjaj jo že pelje na Pristavo kot svojo nevesto in ženo. Polno svatov ju spremlja, vsa Kržanova družina in še nekaj tet in stricov. Vse je zidane volje, moški vriskajo, ženske si s smehom dajejo duška.

Pristava je oživela kot že lepša ne. Stržajeva hišna mati je sprejela svate na pragu. Z nevesto sta se objeli — in hišni materi je zaigral na ustih rahel smehljaj, a oči so se ji ovlažile.

Le noter, le noter, ljubi svatje! Prinašate na Pristavo novo srečo. O, Bog z vami, če res prinašate srečo! Naj bo nova gospodinja vsaj senca ranjke, Stržajeva mati bo tudi s senco zadovoljna. Da bo le sinu prav in v oporo otrokom. Tako občutili navdajajo hišno mater, ko sprejema vesele svate in jih vabi noter. Svatje jo prijazno trepljajo po rami, a mati je kar zmedena.

Le noter, le noter, svatovska miza že čaka! Veseli svatje so kmalu sedli. Ženin in nevesta v sredi med svati. Tilen se dobrodušno smehlja. Njegovo odkrito čelo in blage oči prav govornijo, vse dobro mislijo, vse dobro pričakujejo. Zraven njega sedi nevesta Tina, njegova nova žena. Mirtov venec ji krasi visoko napletene kite, poročno krilo ji tesno objema krepko telo, močna lica ji rdijo, a velike oči ji gorijo ko ogenj. Pogumno se ozira okoli sebe in trdno sedi zraven Tilna. Svatom je vseč, z vriskom in plesom si dajejo duška. Kržanka je pa, kot bi bila doma: hišni materi pomaga in na vse strani strže svatom. Tako je prav. Dve tašči se v najlepšem soglasju sučeta okoli ognjišča, polnita svatom svatovsko mizo, strežeta vse vprek, a Stržajeva Lenčika ter Tinina mlajša sestra jima pomaga nositi na mizo in pomivati posodo.

Sj more kdo želeti lepše soglasje? Kržanov oče in Stržajev oče modro možujeta v kotu za mizo; oba kadita viržinke. Saj brez modrih očancev ne more biti pravega svatovanja. Ti šele razgibajo svatbo s svojo kleno besedo, ti šele ukrešejo med mlajšim svetom iskro s svojim mladostnim nasmehom. Ej, le zasukaj se, mladi svet! Še Stržajev oče se bodo zmajali iz kota, prijeli nevesto za roko, jo odpeljali na sredo hiše in z njo dvakrat, trikrat zaplesali ter čvrsto potrkali s peto. Tako je prav, Stržajev oče, le zasukajte se, saj ste dobili čvrsto gospodinjjo! Potlej naj pridejo še Stržajeva mati pa naj zaplešejo s svati in sinom! Kdo bi vrtal le naprej in nazaj, kako je bilo in kaj utegne priti! Tu je nova nevesta, ki prinaša in obeta novo življenje. Bog daj sreče!

Tudi otroci so zadovoljni. Kaj bi ne bili ob polni hiši veselja! Da, novo življenje se je naselilo na Pristavo, prinesla ga je nova mati. Da, nova mati je prišla, tu sedi sredi svatov, lepa

DO YOU GET ENOUGH VITAMINS?

You can't feel and look your best unless you do. If you are in doubt, we invite you to make the following test at our risk.

Get a package of sixty, One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules. Take one capsule every day for sixty days. If you are not satisfied your druggist will refund your money. Be sure to get One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules, the kind that has this trademark:

ONE A DAY
MULTIPLE VITAMIN CAPSULES
MILES LABORATORIES, INC.
Elkhart, Indiana

ko roža. Otroci se je ne morejo nagledati. Vsa drugačna je, kot je bila rajna mati, zdrava, močna in venec ima na glavi. Zares, otroci jo z veseljem občudujejo; morda jo bodo s časom vzljubili kot pravo mater. Še nekaj jim je posebno ugajalo. Nevesta je šla in potegnila vpricho vseh svatov malo Urško kar čez svatovsko mizo k sebi. Nekaj časa jo je zibala na kolenih, potem jo pa dvakrat, trikrat visoko zaujčkala. Vsi so bili ginjeni, ko so to videli; Tilen se je tako milo storilo, da mu je solza zaigrala v očesu. Da, to je bilo zanj in za otroke najlepše na vsej svatbi.

Pristava je oživela; objelo jo je novo življenje. Naj bi bilo srečno in zdravo!

PRISLA JE NOVA POMLAD

Vsi, ki so se bali nove gospodinjje na Pristavo, so se malce zmotili. Vsi, ki so Kržanovo Tino s Strmca količkaj nezaupno gledali, so se prav tako zmotili. Predvsem gre tu graja tistim strmškim krivogledom, ki so na vse pretege hvalisali Kržanovo Tino in jo vsiljevali Tilnu. Naj jo vzame, so rekli, boljše za Pristavo ne bi našel. V resnici jim pa ni bilo toliko za blagor Pristave in njenega vdovca, temveč narobe. Hoteli so mu obesiti na vrat tako nevesto, da bi mu čimprej sezula škorenj in razkopala Pristavo. Sicer so bili mimo teh tudi taki, ki so hoteli Tilnu dobro. Ti so Tilna svarili pred Tino in mu priporočali druge neveste. Toda kako naj Tilen ve, kateri mislijo pošteno, saj jim ni videl v srce. Zato je poslušal rajši tite, ki so Tino hvalili, kajti so bili vsiljivejši, a tudi Tina sama je umela bolje nastaviti svoje mreže kakor druga dekleta.

Naj bo tako ali tako, danes Tilnu ni žal, kaj je storil. Tina sama je najbolje ovrgla vsa sumničnja in mežikanja strmških zavidljivcev, ki so hoteli Pristavo razkopati, a so jo celo dvignili. Prav nasprotno so s svojim jezikavim opletanjem dosegli.

Kako je torej z novo gospodinjjo na Pristavi? V najlepšem redu, tako da kaj boljšega nihče ne bi mogel pričakovati. Celo Stržajeva mati se je povsem sprizajnila z novo snaho, čeprav se je je tako neznanco bala. Le poglejte novo gospodinjjo, kako se brižno žene in dela! Bi bila katera dekla pridnejša in urnejša! Ne, nobena. A kdo je zdaj pri hiši dekla in kdo gospodinja? Prav nasprotno je od tistega, kar je v svoji slutnji pričakovala Stržajeva mati. Ona še zmeraj gospodinja, a nova snaha ji je dekla.

Tina namreč jemlje Stržajevi materi vsa težja dela iz rok. Opravlja prašiče, jim nosi piče, snaži svinjake, molze krave, hodi prat k potoku in dela na njivah. Mar ni to prava dekla? Stržajevi materi je kar sitno, ko vidi, da se noče nova snaha vtikati v kuhinjska dela, ne v hišno gospodinjstvo, temveč molče prepušča vse hišni materi. Saj take snaha mati zares ni pričakovala. Nu, čast Bogu, če ostane Tina taka, potlej bodo Stržajeva mati še dolgo živeli. Saj n e pride med njima niti do najmanjše žal besede, temveč v najlepšem soglasju jima gre delo od rok.

Uh, kako so ljudje na svetu zlobni! Le čemu toliko opletajo jezik proti mačeham? Kajpak se najdejo na svetu slabe mačehe, a so med njimi tudi dobre. Tina utegne biti prav dobra mačeha, da, odlična žena, pravi blagoslov za Pristavo. Pa so strmški črnogledi toliko brusili jezike in si pomežikovali, češ kako se bo vdovec s Pristave ujel. Nu, zdaj so se sami pošteno uredili!

SLOVENSKA KOROSKA

(Nadaljevanje z 2. strani.)

žavi, kakor je nastal z odgovorom zvezne vlade z dne 15. febr. t. l. Razgovor se je nanašal na vse pereče zadeve, ki se tičejo koroških Slovencev. Predsednik republike je z razumevanjem sledil razlagi in željam in je tudi radevolje sprejel prepise vseh tekočih in nerešenih vlog, da posreduje. Glede na pokazano razumevanje mu je narodni svet naknadno dostavil zapisnik o tem razgovoru. V zapisniku so točno zapisane vse bistvene točke, o katerih je bilo govora.

Dne 4. nov. t. l. pa je Narodni svet koroških Slovencev dobil iz pisarne državnega predsednika pismo z naslednjo vsebino: "V zvezi z Vašim obiskom pri g. zveznem predsedniku dne 28. oktobra t. l. Vam pisarna zveznega predsednika po njegovem naročilu sporoča, da je g. zvezni predsednik v smislu Vam danih zagotovitev g. zveznega kancelarja in g. deželne glavarja Koroške odgovarjajoče informiral o Vaših željah." Pismo je podpisano po direktorju kabineta zveznega predsednika.

Za danes poročamo vse to brez vsakega komentarja, da vidimo, kakšen bo uspeh posredovanja samega zveznega predsednika. Bojimo se močno, da bo ostalo vse pri starem.

Carantanus.

Ivo C. Jager:

Preko jugoslovanske meje

(Nadaljevanje)

"Mnogo naših je šlo skrivaj v Jugoslavijo na delo, pa se hvalijo, da jim je dobro, celo denar pošiljajo domov svojim družinam, kako je to?"

"To so gojenci titovščine, tega preroka agitropi, kakor je strokovni ruski izraz poslovnih agitatorjev in propagatorjev. Denar, ki ga pošiljajo domov, je sa-

mo majhen del ogromnih vsot, ki so jih titovci razmetavali po celem svetu za svojo propagando. Slišimo pa, da se je tok novih vernikov obrnil s poslabšanjem gospodarskega položaja, in da je na mejah brez kažipotov močan promet. Kljub dobrim plačam, ki so jih imeli Italijani pri nas, so ti kmalu sprevideli, prav kakor domači visoki plačanci, da ne morejo z vsem denarjem nič več kupiti, ker ničesar ni več. Tako je De Gasperi jeva Italija zopet pridobila pri naših italijanskih komijih, pa so jo ubrali nazaj, ko so se pričele težave s pošiljanjem denarja v Italijo."

"Pa kako je z velikimi posestvi in njih delitvijo? To vprašanje je za nas tukaj na jugu najbolj pereče. Velika posestva morajo biti razdeljena med sedanje kolone, ki jih obdelujejo in poravnajo z delom najemno za zemljo in stanarino za hiše, ki so last velepovestev."

"Povedal sem že preje, pa tega nočete verjeti. Lastnine ne boste pridobili na razdeljenih velepovestvih ali latifundijah, kakor jih v Italiji imenujete. — Tudi pri nas je bilo tako, kakor vi mislite, da se je zemlja delila nemaničem, onim, ki je niso imeli ali premalo, pa to je bilo samo kratak čas. Kmalu so uvideli svojo zmoto in so odsledjajali zemljo samo skupinam v skupno last, prav povedano samo v skupno obdelovanje. Tako so te skupine tvorile prvo podlago za kolhoze, ki se pri nas imenujejo obdelovalne zadrage, dasi so resnično samo kolhozi, pa ne morejo titovci priznati tega imena, odkar so v sporu s Sovjeti."

Kot mrzel curek na njihove vroče glave so padala pojasnila Celjana, pa niso odnesali in takoj zastavili nova vprašanja, kako je s posestjo v mestih, ki je ostala v rokah lastnikov, dočim tega ni v Sovjetiji.

"Glej, glej, saj ste poučeni o vsem, me samo skušate, če vam bom prav in po resnici povedal, kakor ste sami slišali od svojih ljudi. Res je, hiše v mestih in

drugod so ostale v rokah dosejanih lastnikov, pa samo po imenu in pa radi tega, ker je v državi nemogoče upravljati vsoto posest tako, kot jo lastniki sami vzdržujejo. Vendar so ti samo še hišniki v svojih hišah. — Nimajo nikakih pravic razpolaganja s stanovanji, zato so stanovanjski uradi, in če bi hoteli prodati svoje hiše, jih ne morejo, niti ne dobijo zanje posojila, ker so vse banke državne. Posojila se dajejo samo za nadzidave, za druge namene ne. Prodajo pa prepovedujejo novi zakoni, po katerih se sme kupiti in prodati samo enostanovanjske hiše, druge z več stanovanji pa sme kupiti samo država. Če ima kdo od družine že kako hiško ali gradbeni prostor, na pr. brat ali sestra, stari oče ali mati, oz. otroci, tedaj nihče v družini ne dobi dovoljenja za nakup druge hiše. Če pa lastnik umrje, so dedne takse tako visoke, da jih nihče ne premore, ker nihče nima denarja, da bi jih plačal. Saj veste, da so komunisti ob prevzemu oblasti vse denar razvrednotili do desetine njegove vrednosti, istotako vrednostne papirje, pa so s tem vsa premožnja uničili, tako da so premožni ljudje postali čez noč berači. Ker nihče ne more plačati dednih pristojbin, bodo vsa posestva prišla tekem ene generacije v državne roke. Čemu torej vsa briga in delo s temi posestvi? Druga je bila s tovarnami in gozdovi, prve so pobrali z nacionalizacijo, kakor se je ta rop državniško imenoval, obljubili so njihovim lastnikom plačilo, katerega pa ti niso nikdar videli. Sedaj propadajo v ubožtvu, nekateri pa še po zaporih in prisilnem delu, za kar so bili obsojeni po ljudskih sodiščih kot izkoriščevalci ljudstva. Temu so dajali delo, da so delavci lahko pošteno živeli, spravljali prihranke in bili preskrbljeni za starost. Kako je pa z gozdovi, ni treba po vsem tem pripovedovati, te izsekavajo, ker je les poleg rudnin edini izvozni premet, da morejo dobiti tujo va-

luto in plačevati svoje obveznosti zunaj."

"Imenitno je to urejeno radi posestev, volk je sit in koza cela. Občudujemo to gospodarsko modrost, ki je celo Sovjeti niso iznašli, kljub svojim številnim učenjakom. Radi tovarne na slišimo, da so lastnina delavcev, ki v njih delajo. Ali je tudi to kako drugače? Vse vendar ni laž, kar slišimo."

"Ste prav poučeni, compagni (komunistični tovariši), samo da je to tudi po besedah. Delavec je ostal ravno tako delavec kakor je bil prej, samo da je sedaj njegov položaj čisto drugačen. Če bi si bil kaj prilastil — saj je njegova tovarna, kaj ne? — ali kaj poškodoval, je to vse kaj hujšega, kot je bilo preje, sedaj je napravil dejanje proti skupnosti, ki se kaznuje po drugačnih stopnjah zakona, kakor je bilo nekdanj. Sedaj je to sabotaža in hude kazni so posledica, leta prisilnega dela, ali pa najhujše, — smrtna kazen. Če bi hotel poiskati drugod delo, mu ne bo uspelo, njegova delavska knjižnica je krogla na njegovi nogi, ki mu brani selitev. On mora ostati v tovarni, kjer je, ali pa se ga premesti po potrebi drugam, če noče, ga nihče ne berači. Ker nihče ne more plačati dednih pristojbin, bodo vsa posestva prišla tekem ene generacije v državne roke. Čemu torej vsa briga in delo s temi posestvi? Druga je bila s tovarnami in gozdovi, prve so pobrali z nacionalizacijo, kakor se je ta rop državniško imenoval, obljubili so njihovim lastnikom plačilo, katerega pa ti niso nikdar videli. Sedaj propadajo v ubožtvu, nekateri pa še po zaporih in prisilnem delu, za kar so bili obsojeni po ljudskih sodiščih kot izkoriščevalci ljudstva. Temu so dajali delo, da so delavci lahko pošteno živeli, spravljali prihranke in bili preskrbljeni za starost. Kako je pa z gozdovi, ni treba po vsem tem pripovedovati, te izsekavajo, ker je les poleg rudnin edini izvozni premet, da morejo dobiti tujo va-

morda boste še na to pomislili enkrat, ko bo že prepozno."

To so bila že bolj otipljiva dejstva, ta pojasnila so šla Italijanom precej do živga. Pustili so vprašanja dela in lastnine in prešli na režim, ker jih je zanimalo, kako bo s tem enkrat v Italiji.

"Vedno slišimo in po slikah vidimo, kako se nemoteno kreta Tito po državi, pa sklepamo nujno, da je močno priljubljen."

"O, to pa, to! Sedaj ste zadeli v črno, prav v sredo. Vam lahko povem, kako je bilo v velikem mestu, ko je bil kongres komunistične partije, pa so seveda pričakovali, da jih bo obiskal tudi Tito, ki se je pri kongresih republiških komunističnih partij udeležil za par ur, se je pustil z njimi slikati in spregovoril par besedi. Kongres je trajal skoro teden dni, tekem katerega so imeli udeleženci vso oskrbo v največjem delu mesta. Deset dni pred pričetkom kongresa so zaprli hotel za domače in tuje, to pa zato, da so ga pregledali, rekli bi točno, popolnoma pretipali po vseh stenah, pohištvo žimnicah, celo štedilnik v kuhinji so podrli in ga potem postavili na novo, če bi bila morda v njem kaka bomba, da jo najdejo, predno bi mogel tempirani peklenški stroj napraviti kako nesrečo. Od zunaj so bile ceste do hotela za promet zaprte, tako da so imeli obrati v teh ulicah počitnice, kdor je pa stanoval v hišah ob teh cestah oz. ulicah, se je moral izkazati z legitimacijo, da res stanuje tam, sicer ni mogel domov.

(Dalje prihodnjic).

Pomagajte Ameriki, kupujte Victory bonde in znamke.

MALI OGLASI

Išče garažo

Rad bi dobil v najem garažo za 1 avto v okolici E. 71. do 74. St. južno od St. Clair Ave. Pokličite HE 1-9873. —(235)

Peči za gretje

Dve peči za gretje na plin se proda. Vprašajte na 1011 East 64. St., ali pokličite HE 1-6648. (233)

Stanovanje iščejo

Oče in hči bi rada dobila malo stanovanje kje v bližini sv. Vida. Kdor ima kaj primernegega, naj pokliče EN 1-2477. (233)

DELO DOBIJO

THE MILLS COMPANY

965 WAYSIDE RD.

potrebuje izučene moške za "sheet metal work," "shipping room" in "gas welding."

Plača od ure; 2 šifta.

(234)

SURFACE GRINDER HANDS TOOL MAKERS

ALL AROUND MACHINISTS Morajo biti izurjeni za tovarniška dela.

1. in 2. šift; visoka plača

od ure in nadurno delo.

MACHINE TOOLING, Inc.

2630 St. Clair Ave.

(233)

DEKLETA in ŽENE

Se je čas, da si izberete fino "STERLING" zimsko suknjo ali FUR COAT direktno iz tovarne po veliko nižjih cenah, kakor kje drugje, pri

Benno B. Leustig-u

1034 Addison Rd.

EN 1-3426

Samo pokličite me, da Vas peljem v tovarno.

Mi pripravimo

ZDRAVILA

za Evropo

MANDEL DRUG

15702 Waterloo Rd.

Cleveland 10, Ohio

Clen v razvoju. — Voditeljem letalstva zbranim na letnem zasedanju v San Francisco so pokazali novi Super Constellation. Novo prevozno letalo je izdelano tako, da se bodo vanj vgradili lahko tudi turbo-prop stroji bodočnosti.

Barvna televizija. — Pevka Janet Davis razkazuje črno-beli televizijski aparat, ki je bil predelan za sprejemanje barvnih slik.

FRAN DETELA:

ZBRANI SPISI

VELIKI GROF
Zgodovinski roman

Naj bi vi vedeli, kaj se pravi: 'Justinianus dat dotes et honores.' To je tako neznanško lepo rečeno, da se v našem jeziku še dopovedati ne da. O srečni oči, ki ima takšno moč mi ne odidejo. In ne spravi li čast sinova tudi očeta v vejavo? In mislite, da bom mogel sam potrositi denar, ki si ga bom naredil? In da se bo sosed Luka že z vami pravdal za njevo, ko boste imeli sina doktorja? Toda, oče, brez nič ni nič, kakor vam je povedal bistriški sodnik, ko ste prišli prazni pravice iskat. Zdajle se vam ponuja prilika, majhen del vaših srebrnikov, katere vam bo tako enkrat izmeknil tat, naložiti na dom. Z Viljemom jih pošljite in ne bojte se, da jih ne bi prav obrnil

Vaš hvaležni Cahej,
doctorandus iuris, praeses acad,
collegii hirurgorum pacificarum,
notarius liberi baronis a Benko etc. etc."

XIX.

Lepega jesenskega popoldne se je bližal Viljem celjskemu mestu. Prehodil je bil porušeni dom svojih prednikov, obiskal zapuščeno bomljo svojega očeta in si ogledal vse ljube kraje, ki so ga spominjali brezskrbnih otroških let. Hrepenenje ga je gnalo dalje in v misli vtopljen je hitel po prekrasnem gozdiču, ki se je držal grofovega gaja. Kraj steze je sedela sključena stara ženica s košarico grozdja pred sabo. Ker sta ga gorke dan in brza hoja užejala, je vprašal starko, če prodaja sadje. Pritrdila je, a ko si je izbral grozd, ga je hlastno prijala za roko in mu ga vzela, češ, tega mu ne da. Začuden je vprašal potnik, zakaj ne.

"Ker je drugačni gospodi namenjen, kakor ste pa vi," je dejala. "Glejte, princeza Elizabeta prihaja in spodobi se, da se njej bolje postreže kakor vam."

Viljemu so se ti razlogi zdeli pravični in odhajal je zadovoljen s tem, kar je dobil. A radovednost, videti hčerko onega nerazumljivega, sovražnega

in občudovanega moža, ki je znal najnasprotnejše sile vprezati v jarem svoje jecklene vozilje, ga je ustavila v bližini. Približala se je krasna dvanajstletna deklica v živahnem pogovoru z menihom Jeronimom. Trgala je cvetice ob potu in jih nosila kazat bradatemu spremeljavcu in izpraševala po njih imenih.

"O milostivna princeza, o dobra gospodična!" se je oglasila zdaj starka s sadjem; "usmilite se revne žene in kupite sladkega, dišečega grozdja!"

Deklica jo pogleda in se obrne k menihu: "Ta žena mi ne dopade; grda je."

"O dete moje!" jo posvari duhovni mož, "o človeku se kaj takega ne sme nikdar reči; kajti tudi najubožnejši berač je ustvarjen po božji podobi. Pojdi in kupi si sadja!"

Deklica je obogala in dobila grozd, ki ga je bila starka odkrila Viljemu. Le-ta pa je, videvši, da je pokusila princeza nekaj jagod, brzo vstala in odšla. Mimogrede pa je zaklicala Viljemu: "Le naglejte se princeze. Morebiti je ne boste več videli."

Z mrakom je dospel Viljem v mesto, čigar obzidje še ni bilo dodelano. Prva pot ga je peljala v šolo. Na nizkem stolčku med kupom knjig je sedel magister Petacij in ves zamaknjen v lepoto Ciceronovega govora ni spoznal svojega nekdanjega učenca. A takoj po prvih besedah mu je vzbudil znani glas spomine prejšnjih časov. "O vrlin sin vrlega očeta!" je vzkliknil in ga objel in solza se mu je utrnila v sivo brado. "Katera srečna misel te je napotila v mojo hišo?"

Viljem pa je molčal in zrl v tla in njiu misli so se srečale.

"Kornelije iščeš!" je dejal žalostno Petacij in si brisal oči. "Ni je, ni je! Bog me je udaril in izpraznila se je moja hiša. Oh, kakaj te nisem dobil v cesarskem mestu! Koliko sem prehodil cest in povprašal ljudi po tebi. Izginil si in nihče te ni videl. In kadar sem prišel truden na svoje stanovanje, me je objemala Kornelija in prosila, naj grem drugi dan še enkrat gledat po tebi; kajti pozabila se ti je zahvaliti za tvoje blago delo. Vse zastoj. Odšli smo in dejali so mi: grof želi, da se Kornelija izuči na Dunaju, da bo kneginji tovarišica in ločili so naju. Pusto in prazno je vse okrog mene, ona pa žaluje, Bog ve kje!"

"Jaz ti bom povedala kje," se oglašal neprijeten ženski glas in vstopila je starka, ki jo je Viljem takoj spoznal za ono, ki je v logu prodajala grozdje: bila je Mana. "Pripravi se, stavec," se obrne na učitelja, "do boš pel libero in miserere! — Ali se še spominjaš tistih časov, ko sva v enem trgu živela skup? Postopal si za mano in mi pravil, da sem lepa, kakor da ne bi bila sama vedela. A jaz nisem marala za takega krta, ko me je snubil moj Andrej. Kovač je bil samo; nič učen, a pameten in dober. O, to je bilo srečno leto, ki sem ga živela z njim. Samo eno, a spominjam za vse večne čase. — Veš li še, kako je prihrul grof Friderik pred trnovski grad s svojimi oklopniki in se rotil, da ne prizanese živi duši?"

In grad je padel in z mečem v roki naš gospod. In gospa njegova, mlada kakor rosa na trati, eno leto poročena, kakor jaz, je pribežala v smrtnem strahu

z detetom v naročju k nam; in pridrlo je za njo vojaštvo, in kako milo je prosila, naj prizaneso hčerki. A od Friderika še nihče ni ničesar izprosil. Meni so solze tekale po licih, ker tudi jaz sem zibala sina, in pogledala sem svojega Andreja. Kladivo je imel v težki roki. Hu, kako so pokale železne kape, kako se je umikal Friderik! Moje roke so odnesle dete, ko je umirala gospa. Umrl je Andrej; s puščicami so ga umorili kakor svetega Boštjana. — No, učitelj, kje pa imaš sestro? Njej sem bila prinesla grajsko hčer; pri meni ne bi bila varna. Ha, kako se je branilo ženšče! A jaz te zadavim, če ne ubogaš!"

Mrmrala je in ubogala. — In grof Friderik — zagledal me je bil in vlekel s sabo. Živela sem na njegovem gradu in čez mesec dni me je spodil kakor beračico. In ti si se preselil v mesto in jaz sem prišla za tabo in v revščini rodila sina grofovega. Umoriti sem ga hotela zaradi njegovega očeta, a smilil se mi je črvček, ubog, nedolžen, ki se je zvijal na trhli slami. In ko je starejši sin dorasel in vprašal po očetu, sva romala na njegov grob in zarotila sem ga, naj maščuje smrt očetovo. S srdom sem navdajala starejšega; a mlajšega z ljubeznijo. Vsaj ta naj bi bil srečen! Bala sem se zanj in si mašila ušesa, ko je klicala Andrejeva kri maščevanje. Zadel me je kazen. Umrl je moj Vrban, a ne za svojega očeta, marveč za mojega sina. A tudi tega mojega Benjamina, moje vse, mi je ubil Celjan."

Starka je zastokala na glas. "Kri za kri!" je vzkliknila. "Moj rod je zatrt, a šteti so tudi dnevi Celjanov. Frideriku se odpira grob. Urhovih otrok je umrl prvi lani, ko mu je moja roka postlala smrtno posteljo, zadnje dete umira zdaj v graščini in Ureh — Urha bo pa umorila druga ženska, hujša od mene. Tako sem gojila in maščevala svojo deco jaz. Kje imaš pa ti Kornelijo, ki si jo obljubil varovati kakor svojo hčerko? Vzeli so ti jo? In ti jo-

kaš in vzdihuješ in se imenuješ moža! Sram te bodi! Ne bi bila naša gospoda tako prešerna, da ne bi znala, kako drago vam je vsem življenje. O možje, možje! Stoletno sužnost vi prenašate, da bi le en lan prezgodaj ne umrli. Vendar zdaj si reši dete, ki biva v pregrešni hiši. Vsak otrok na Dunaju ti pokaže grozno hišo ubitega Filipa. Angel čuje nad nedolžnostjo in zdaj dobiš Kornelijo, kadar hočeš. Milost grofova se ne meni zanjo; kakor krokrokar ljubi mrhovino, tako je očarale njega ostudna ženska. Jaz se vležem skoro k sinoma in k možu, ti pa deklico omoži ali spravi v samostan, kjer bo živela varno. Te bisere in to rdeče zlato ji izroči, spomin na njeno mater, na njen rod. Lako-

ta in reva mi ni mogla iztrgati tega zaklada. In ako je tebi milost božja draga, boš izpolnil, kar ti ukazujem."

Kakor je prišla, tako je izginila, starka. Po ušesih strmečih poslušavcev pa so donele njene besede.

"Torej Kornelija ni vaša hči?" vpraša naposled Viljem. Petacij pa je potrdil, da je vse tako, kakor je pravila Mana, a do tega dne še sam ni vedel, da je hči trnovskega gospoda. Viljema se je lotila silna nepotrpežljivost in priganjal je magistra, naj se takoj podasta na pot, da rešita tem prej deklico. Komaj ga je učitelj pregovoril, naj se spočije pri njem to noč, da odpotujeta drugo jutro.

(Dalje prihodnjic)

OBLAK MOVER

Naša specielnost je prevažati klavirje in ledenice. Delo garantirano in točna postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem do vašega starega znanca

JOHN OBLAK

1146 E. 61. St.

HE 1-2730

V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI NASEGA LJUBLJENEGA SOPROGA IN SKRBNEGA OČETA

Charles Levec

ki je mirno v Gospodu zaspal 29. novembra 1949

Saj nisi sam v grobu tam, s teboj je edini sin in brat, ki moral je za domovino življenje dati. Počivajta mirno v skupnem grobu, snivajta sladko, saj mi vsi upamo, da se že skoraj za večno združimo.

Zalužoji:

SOPROGA in HČERKA
ZET, VNUKI in SORODNIKI.

Cleveland, Ohio, 29. novembra 1950.

Sedaj vidi! — Sedemletna Flora Jean Pittman se je rodila slepa, pa so ji v New Yorku s pomočjo operacije dali vid, tako da zdaj na desno oko čisto normalno vidi. Na sliki jo vidimo na newyorškem letališču pri povratku domov.

SE PRIPOROČAMO ZA POPRAVILA FENDERJEV, OGRDJA IN ZA BARVANJE AVTOMOBILOV.
SUPERIOR BODY & PAINT CO.
6605 ST. CLAIR AVENUE
FRANK CVELBAR, lastnik

Roman o ljudeh, ki jih žejajo svobodi

Zgodba o globoki ljubezni dveh mladih ljudi, njenem gorečem idealizmu in samožrtvovanju za svobodo

"Ljudska pravica" in "Ljudska demokracija" razgaljeni v ostri luči satire.

Roman, ki ga čitajo povsod, kjer žive Slovenci v svobodi: v Severni in Južni Ameriki, v Avstraliji, Angliji, Franciji, Italiji, na Tržaškem, Goriškem in Koroškem, v Egiptu in celo v Siamu.

TE KNJIGE NE BI SMELO MANJKATI V NOBENI SLOVENSKI NEKOMUNISTIČNI HIŠI!
Trdo vezan, 274 strani, z lepo naslovno sliko.
Cena \$3.00. Denar pošljite z naročilom.

Naroča se pri:

AMERIŠKA DOMOVINA ali TRIGLAV PUBLISHING
6117 St. Clair Ave. 1107 E. 74 St.
Cleveland 3, O. Cleveland 3, O.

Prstan na korenu. — Wayne Wicklander iz Manitowoca, Wis. je izkopal v svojem vrtu tale koren s prstanom. Zlasti prstan, skozi katerega je koren rastel, je precej poškodovan, tudi kamen je izpadel. Koren je bil vsejan zadnje poletje.

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

5117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0628

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

© The Wellington

LOW COSTS LESS WASTE
AUTOMATIC
FASTER HEATING
INSULATED
Have all the beautiful hot water you want for all your needs... faster and cheaper with the Bryant Blue Seal Gas Water Heater.

UNDERFIRED
A. J. Budnick & Co.
PLUMBING & HEATING
6631 ST. CLAIR AVE.
Bus. Tel.: UT 1-4492
Residence: PO 1-0641